

Zwermen (4) *We hebben er allerlei benamingen voor.*

Mari van Iersel

Natuurzwermen en kunstzwermen

Een natuurzwerm ontstaat in het bijenvolk en is samengesteld uit bijen die zich op het zwermen hebben voorbereid: een volle honingmaag en een ontwikkeld eiwitvetlichaam. Na het zwermen 'vergeten' de werksters de plaats van hun oude woonplaats. De natuurzwerm is erop ingesteld om na huisvesting onmiddellijk de ontwikkeling van het volk op gang te brengen. Bij natuurzwermen kennen we de voorzwerm en de nazwerm. De voorzwerm is de eerste zwerm met de oude bevruchte koningin. Hij telt 10-20.000 bijen. Een nazwerm is een zwerm met een jonge onbevruchte koningin en telt 5-10.000 bijen.

De kunstzwerm wordt door de imker gemaakt. De werksters zijn niet op zwermen voorbereid. De vliegbijen uit de kunstzwerm vliegen terug naar hun oude woning. Na huisvesting duurt het enkele dagen voordat de kunstzwerm gaat werken aan zijn ontwikkeling.

Er zijn twee types kunstzwermen: de veger, ook wel koninginnenaflegger genoemd, en de vlieger. De veger is samengesteld uit de oude koningin en jonge bijen en krijgt een nieuwe plaats op de stand. De vlieger bestaat uit de oude koningin en vliegbijen en blijft op de plaats van het oude volk staan. De imker kan veger of vlieger wel of geen broed mee geven.

Er zijn ook imkers die als zwermverhinderende maatregel het bijenvolk broed en bijen afnemen; de broedaflegger. Strikt

genomen is een dergelijke aflegger geen kunstzwerm. Het kenmerkende van een zwerm is immers dat het een compleet volk is.

Zingende voorzwerm

Als de voorzwerm vertrekt en terugkeert omdat de koningin verloren gaat (een geknipte koningin) gaan de ontwikkelingen in het volk door. Het broed loopt uit en de koninginnen in de zwermcellen worden rijp. De eerste koningin die dan uitloopt, de tuter, gaat zwermen. Op het moment van zwermen kunnen er meer jonge koninginnen uitlopen die wel of niet meegaan. Dit is een zingende voorzwerm. De term houdt verband met het tutende geluid van de jonge moeder dat in de zwerm hoorbaar kan zijn. Deze zwerm is gewoonlijk erg groot omdat er in het achterblijvende volk weinig broed overblijft dat nog verzorging nodig heeft.

Bruidszwerm

Als de imker een kunstzwerm maakt, hoort daar doppen breken op de 13^e dag bij. De jonge koningin die na het doppen breken overblijft gaat ongeveer een week later op bruidsvlucht. Als de imker de kunstzwerm maakt als het volk vergevorderde zwermplannen heeft, is de zwermneiging niet altijd uitgedoofd als de jonge moeder op bruidsvlucht gaat. De bruidsvlucht is dan aanleiding tot zwermen, de bruidswerm. Voor de imker erg vervelend omdat er nu een klein volk zonder eitjes en jonge larven achterblijft. Het volkje is hopeloos moederloos.

Soorten zwermen in de korfimerij

Behalve de voor- en de nazwerm heeft de korfimerker nog meer benamingen voor zwermen.

Maagdenzwerm. Als van een voorzwerm in hetzelfde jaar weer een zwerm afkomt noemde men dat een maagdenzwerm. De oude moeder zwermt voor de tweede keer. In de tijd van de korfimerij werd deze zwerm opgezet en ging later mee naar de hei.

Keizer. Als de maagdenzwerm nog een keer zwermt, zwermt deze koningin voor de derde keer in één seizoen. Na analogie van het koningsschieten bij gilden waar men keizer wordt na 3 keer koning geweest te zijn, heet deze zwerm 'de keizer'.

Endeling. De korfimerkers hadden ook een naam voor de eerste nazwerm, die noemde men endeling of enteling.

Maagdenzwerm, keizer en endeling zijn termen die in de korfteelt thuishoren. Deze soort zwermen speelt in de bedrijfsmethode van de kastimker geen rol meer.

advertentie

Ton de Volder, Imkerij DEVO Tilburg
in samenwerking met: Dr. Peter Stöfen bieden u aan:

Raszuivere Koninginnen
bevrucht op Friederichskoog.
afgehaald 60 euro, verzenden 65 euro.

Standbevruchte koningin (F1):
inclusief verzenden: 22 euro

Bestellen: info@zoemexpress.nl tel: 06 22244713

